

Tájékoztatás a fiatalok dohányzásának visszaszorításáról és a dohánytermékek kiskereskedelméről szóló törvény változásáról

Tisztelt Koncesszió Jogosult, Koncessziót Gyakorló!

Az ND Nemzeti Dohánykereskedelmi Nonprofit Zártkörűen Működő Részvénytársaság (a továbbiakban: ND Nonprofit Zrt.) mindig is kiemelt figyelmet fordított a Nemzeti Dohányboltot működtető Koncesszió jogosultaktól, Koncessziót gyakorlóktól kapott visszajelzések kezelésére. A hazai dohánytermék-kiskereskedelmi rendszer 2013. július 1. napját követő gyökeres átalakulása óta eltelt több mint három év során érkezett ezen jelzések tették lehetővé a rendszer működésének finomhangolását. Folytatva az eddigi munkát az Önök által jelzett észrevételek áttekintését és összegezését követően az ND Nonprofit Zrt. ezen javaslatokat jogszabály módosítási javaslatként továbbította a jogalkotó felé, azzal a céllal, hogy a létrejött új rendszer további finomhangolása és az Önök napi munkájának könnyebbé és hatékonyabbá tétele megvalósuljon.

Az ND Nonprofit Zrt. a fiatalok dohányzásának visszaszorításáról és a dohánytermékek kiskereskedelméről szóló 2012. évi CXXXIV. (a továbbiakban: „Fdvtv.”) 4. § (2) bekezdésében foglalt feladatának, így a dohánytermék-kiskereskedelem szervezésének előmozdítása érdekében az alábbiakról tájékoztatja.

A MAGYAR KÖZLÖNY 2016. december 05. napján megjelent 2016. évi 191. számában közzétételre került a dohányzás visszaszorításával összefüggő egyes törvények módosításáról szóló 2016. évi CXXXV. törvény, melynek részeként többek között módosításra került az Fdvtv. is.

Tájékoztatjuk Önöket, hogy a fent megjelölt törvénymódosítás jelentősen érinti a hazai dohánytermék-kiskereskedelmi rendszer működését és ezáltal az Önök munkáját. Jelen tájékoztató levél összeállításával az ND Nonprofit Zrt. segítő tájékoztatást kíván nyújtani a változó jogszabályi környezet megismeréséhez. Az Fdvtv. azon változásait is tartalmazza jelen tájékoztató levelünk, mely az Ön napi munkáját közvetlenül nem érinti azonban a tájékoztatás teljességére való törekvés végett összegzésre került.

I. Megszűnő boltok esetén bent ragadó készletek kezelése

Az Fdvtv. 2015. évi változása következtében a dohánytermék-kiskereskedő dohányterméket kizárólag a dohány-kiskereskedelmi ellátótól vásárolhat (szerezhet be). Ezen jogszabályi rendelkezés akadályozta a megszűnt koncessziós jogosultságok esetében bent ragadó készletek továbbértékesítését. A jogszabályalkotás az Fdvtv. új 15. § (3) bekezdéssel rendezi ezt a helyzetet.

„15. § (3) Az (1) bekezdésben foglaltaktól eltérően a dohánytermék-kiskereskedelmet folytató a dohánytermék kiskereskedelmi jogosultsága megszűnését követő 60 napon belül jogosult a készletében lévő dohányterméket más dohánytermék-kiskereskedelmi jogosultsággal rendelkező részére – a vonatkozó jövedéki szabályok betartása mellett – értékesíteni.”

Vagyis megszűnő koncessziós jogosultság esetén a bent ragadó készletek továbbértékesítésének együttes feltételei a következők:

- objektív jogvesztő határidőn belüli értékesítés
 - megszűnést követő 60 nap
 - **2016. december 21. előtt bármikor megszűnt dohányboltok esetében 2017. január 31.-ig**
- jövedéki szabályok betartása melletti értékesítés

A készletátadással kapcsolatban jogszabályi rendelkezéseket tartalmazó a jövedéki adóról és a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól szóló 2003. évi CXXVII. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 8/2004. (III. 10.) PM rendelet szerint a jövedéki termékkészlet átadás-átvételéről részletes kimutatást (leltárt) és jegyzőkönyvet kell készíteni, amelyhez csatolni kell az átadásra kerülő termékkészlet származását hitelt érdemlően igazoló bizonylat másolatát. Az átvevőnél a jövedéki termék eredetének igazolására a termékértékesítésnek minősülő esetekben a számla, egyéb esetekben az átadott jövedéki termékeket részletező kimutatás, valamint az átadás-átvételről felvett jegyzőkönyv szolgál. A készletátadás fenti lehetőségével és az átadás-átvétel részletszabályaival kapcsolatban javasoljuk, hogy szíveskedjen felvenni a kapcsolatot a területileg illetékes NAV Adó- és Vámigazgatóságával.

A fenti 60 napos jogvesztő határidő szerinti értékesítési lehetőséget 2017. január 31. napjáig az a korábban dohánytermék-kiskereskedelmet folytató is alkalmazhatja, akinek a dohánytermék-kiskereskedelmi jogosultsága az Fdvtv. módosításának hatálybalépését megelőzően szűnt meg, és a megszűnést követően árukészlete maradt fent.

II. Dohánytermékek-kiskereskedelmét érintő változások

- **Dohánytermékek kihelyezése,** különös tekintettel a képpel kombinált figyelmeztetések láthatóságára. Az Fdvtv. „15/D. § (1) bekezdés rendelkezésének pontosítása révén a jogalkotó megszüntette annak több irányú értelmezési lehetőségét. A módosítás eredményeként **valamennyi, képpel kombinált figyelmeztetést tartalmazó csomagolású dohánytermék (a szivarok kivételével) kizárólag olyan módon helyezhető el az értékesítési csatornába (polchelyre), hogy minden esetben a képpel kombinált figyelmeztetés a fogyasztó felé legyen látható. (Egy termék több polchelyre történő kihelyezése estén is minden polchelyen a képpel kombinált figyelmeztetésnek kell a fogyasztó felé néznie.)**
- **Fiatalkorúak védelmének** fokozott előírása. A korábbi szabályozás szóhasználata megváltozott, így a „törekedni kell” szóhasználatot felváltja a tiltás az alábbiak szerint:

„16. § (1) A dohánytermék-kiskereskedelmi tevékenység folytatása során fiatalkorú dohánytermékhez nem juthat; fiatalkorú részére dohányterméket értékesíteni, illetve kiszolgálni tilos.”

Vagyis a dohánytermék-kiskereskedők tevékenységüket oly módon kötelesek ellátni, hogy fiatalkorú dohánytermékhez nem juthat, így részére dohányterméket értékesíteni, illetve kiszolgálni tilos. A jogalkotó ezen szóhasználattal kívánta nyomatékosítani a fiatalkorúak kiszolgálásának tilalmát, valamint védelmüket. Ezen módosítás a dohánytermék-kiskereskedők napi munkamenetét nem változtatja meg.

- **Vámhatóság által alkalmazandó bírságolás** az alábbiak szerint bővült:
 - (a) Az Fdvtv. 22. §-a szerinti bírság a dohánytermék-kiskereskedőkön kívül alkalmazhatóvá vált az Fdvtv. 10. § (1) bekezdése alapján feljogosított személyekre az úgynevezett kijelöltekre is.

- (b) Az Fdvtv. 3. § 8. pont m)¹ alpontja szerinti termékek értékesítési szabályainak megsértése, valamint engedély nélküli értékesítése esete is bekerült a szankcionálandó cselekmények közzé.

Egyrészt bővül a bírsággal érintett személyi kör, azáltal, hogy a 30 ezer forinttól 10 millió forintig terjedő bírsággal sújthatja a vámhatóság azon kijelöltet, akik:

- az engedélyben foglaltaktól eltér vagy a dohánytermékek kiskereskedelmére, továbbá az Fdvtv. 3. § 8. pont m) alpontjában felsorolt termékek, a cigarettahüvely, a cigarettapapír vagy a dohánylevél-töltő üzletszerű értékesítésére vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket megsérti, vagy
- az állammal szembeni kötelezettségét nem teljesíti, vagy
- a számára előírt nyilvántartási, könyvvezetési előírásoknak nem tesz eleget vagy hamis adatot tüntet fel

Másrészt bővül az engedély nélkül értékesített termékek azon köre, mely esetében a vámhatóság 5 millió forinttól 500 millió forintig terjedő bírságot állapíthat meg. Így az engedély nélküli értékesítés körébe bekerülnek az Fdvtv. 3. § 8. pont m) alpontjában felsorolt termékek.

III. A dohány-kiskereskedelmi ellátó működését érintő, kiskereskedelem szempontjából releváns változások

A dohány-kiskereskedelmi ellátó, vagyis az Országos Dohányboltellátó Kft. (a továbbiakban: ODBE) működésének megkezdése óta eltelt több mint egy év tapasztalatai szükségessé tették bizonyos működést érintő kérdések pontosítását, kiegészítését, melyek az ODBE és a kiskereskedők relációjában az alábbiak:

- **Készlethiány kezelés:** A rendelhető termékek esetében bekövetkező készlethiány esetében az ODBE köteles a dohánytermék-kiskereskedőt értesíteni és egyúttal a dohánytermék beszerzése céljából a dohánytermék-nagykereskedőt megkeresni. Amennyiben a *dohánytermék-kiskereskedő a készlethiánnyal érintett dohánytermékre a vásárlási szándékát fenntartja és azt az ODBE-val közli, akkor a dohánytermék beérkezését követően az ODBE ésszerű időn belül gondoskodik a dohánytermék kiszállításáról.*
- **Termékkör bővítése:** ODBE által forgalmazható termékek a következőkkel bővültek (E-cigaretta, utántöltő folyadék, füst nélküli dohánytermék, új dohánytermék, módosított hatású termék)

IV. Ellenőrzést végző hatóságokra vonatkozó szabályok

Az Fdvtv.-ben meghatározott fogyasztóvédelmi rendelkezések köre bővült, így az alábbi esetekben a fogyasztóvédelmi hatóság jogosult ezentúl ellenőrizni:

- a dohányboltban forgalmazható dohánytermékek láthatóságának korlátozását, melyet az Fdvtv. 3. § 8. pontja az alábbiak szerint határozza meg: *„dohánybolt külső felületére tekintve dohánytermék nem látható, csak az üzlethelyiségbe lépve”,*
- a dohánytermékek kihelyezésére vonatkozó módosult szabályok betartását (lásd. jelen tájékoztató II. pontja).

¹ Az Nvt.-ben meghatározott elektronikus cigaretta, utántöltő flakon és dohányzást imitáló elektronikus eszköz, füst nélküli dohánytermék, továbbá új dohánytermék-kategóriák.

V. Az ND Nonprofit Zrt. feladatkörét érintő változások

Az ND Nonprofit Zrt. által feladatköre rendszerezésre, illetve bővítésre került.

„4. § (2) Az (1) bekezdésben foglaltak teljesülése érdekében a miniszter 100%-os állami tulajdonban lévő zártkörűen működő nonprofit részvénytársaságot (a továbbiakban: részvénytársaság) alapít

- a) a dohánytermék-kiskereskedelem szervezett működésének előmozdítására, szakmai állásfoglalások kibocsátására,
- b) a dohánytermék-kiskereskedelmi jogosultság átengedéséről szóló pályázatok kiírásának, elbírálásának, a koncessziós szerződések megkötésének (módosításának, megszüntetésének) előkészítésére,
- c) a dohánytermék-kiskereskedőkkel, valamint a dohány-kiskereskedelmi ellátóval megkötött koncessziós szerződésekben foglaltak betartásának ellenőrzésére; a koncessziós szerződésekben eredő jogok és vállalt kötelezettségek érvényesítésében való közreműködésre,
- d) a dohánytermék-kiskereskedők részére országos szakmai képzési rendszer működtetésére és oktatási feladatok ellátására,
- e) a dohányipari ágazati konzultációs fórum létrehozására és folyamatos működtetésére
- f) a dohánytermék-nagykereskedők, a dohánytermék-kiskereskedők, valamint a dohány-kiskereskedelmi ellátó közötti vitás kérdések rendezésére vonatkozó mediációs tevékenységre,
- g) a külön jogszabályban meghatározottak szerint a dohányboltban forgalmazható termékek regisztrációs adatainak fogadására, és ezeknek a dohány-kiskereskedők, valamint a dohány-kiskereskedelmi ellátó részére történő publikálására; készletnyilvántartó minősítési rendszer működtetésére, a dohánytermék-kiskereskedők készlet és forgalmi adatainak kezelésére, feldolgozására, valamint
- h) a jövedéki adóról szóló törvény alapján a dohánytermékek árainak közzététele érdekében a külön jogszabályban meghatározottak szerint a szolgáltatott árbejelentések rendszerezésére, feldolgozására és továbbítására.”

A jogszabály módosítás kapcsán az alábbi új feladatokat látja el az ND Nonprofit Zrt.:

- dohányipari ágazati konzultációs fórum létrehozása és folyamatos működtetése
- mediációs tevékenység
- közreműködés dohánytermékek árának közzétételében (részletszabályait a dohánytermék-kiskereskedelmi tevékenységet folytatók nyilvántartás-vezetési és adatszolgáltatási kötelezettségéről, valamint a dohánytermékek árbejelentésének és árközzétételenek részletes szabályairól szóló **406/2016. (XII. 10.) Korm. rendelet** tartalmazza, mely hatályon kívül helyezi a korábbi a dohánytermék-kiskereskedők által vezetendő nyilvántartásokról, valamint a dohányboltban forgalmazott egyes termékekre vonatkozó adatszolgáltatási kötelezettség teljesítéséről szóló 244/2013. (VI. 30.) Korm. rendeletet. Így a forgalmi adatszolgáltatással kapcsolatos, valamint a dohánytermékek árbejelentésének és árközzétételenek szabályait a 406/2016. (XII. 10.) Korm. rendeletben keresse.)

VI. Pályáztatást érintő változás

A koncessziós jogosultságok megszerzésére irányuló pályázati eljárások során használandó Központi Statisztikai Hivatal adatbázis meghatározása pontosításra került az alábbiak szerint:

„6. § (5) A település állandó lakosainak számát a Központi Statisztikai Hivatal tájékoztatási adatbázisában a tárgyévet megelőző utolsó három évben közzétett, Magyarország

lakónépességének továbbvezetett, január 1-jei, települési bontásban megadott adatainak számtani átlaga alapján kell megállapítani.”

A jelen tájékoztatóban ismertetett jogszabályváltozások 2016. december 5. napi kihirdetését követő 16. naptól, vagyis 2016. december 21. napjától lépnek hatályba és így alkalmazandók valamennyi jogalkalmazó számára.

Felhívjuk figyelmét, hogy a jelen tájékoztatóban hivatkozott 406/2016. (XII. 10.) Korm. rendelet kapcsán bővebb tájékoztatást fog küldeni az Ön számára az ND Nonprofit Zrt.

Esetlegesen felmerülő további kérdésével forduljon bizalommal Ügyfélszolgálatunkhoz a weboldalunkon (www.nemzetidohany.hu) megadott elérhetőségeken keresztül.

További sikeres és eredményes munkát kívánunk!

2016. december 13.

Üdvözlettel:

**ND Nemzeti Dohánykereskedelmi Nonprofit
Zártkörűen Működő Részvénytársaság**